

[Chr. Nielsen.]

nogle af de oplysninger, der blev givet i denne udsendelse, og de fortæller om det forfærdende ansvar, vi har overfor den grønlandske befolkning, men de fortæller samtidig, at disse forhold rådes der ikke bod på ved, at man går rundt med tiggerposen blandt Danmarks befolkning. Her kræves en helt anden og en langt større indsats fra det danske samfund, og det må vi have for øje ved behandlingen af den foreliggende sag.

M. Sig Steffensen: Det er jo dr. Lauge Kochs store undersøgelse af bly- og zinkforekomsterne ved Mesters Vig, der er årsag til, at vi nu her behandler et lovforslag om oprettelse af „Nordisk Mineselskab A/S“. Man kan kun med tilfredshed konstatere, at den højtærede statsminister har taget initiativet til at fremsætte dette lovforslag, og det må også noteres med tilfredshed, at 55 pct. af aktiekapitalen skal være på danske hænder.

Da vi i fjor behandlede et lovforslag om indførselsafgifter i Grønland, fremsatte jeg fra denne talerstol en udtalelse, som jeg gerne vil bede om tilladelse til at citere her. Den lød således:

„Der findes på Grønland store mineralforekomster, som sikkert i fremtiden vil blive udnyttet. Disse samfundsværdier burde ved udnyttelsen give indtægter til de offentlige kasser på Grønland. Bliver disse forekomster opkøbt af private selskaber, kan det efter min mening let få uheldige følger i fremtiden.“

I anledning af den tale, som det ærede medlem hr. Chr. Nielsen nu har holdt, og hvori han udtalte ønsket om, at staten alene skulle foretage minedrift i Grønland, finder jeg anledning til at gøre opmærksom på, at jeg i de udtalelser, jeg dengang fremkom med, ikke ønskede, at staten skulle foretage minedriften; jeg ønskede, at selve driften og også ejendomsretten til minen skulle være privat, men at samfundets ret til de naturskabte værdier i Grønland ikke blev gået for nær. Jeg mener altså, at selve driften må foretages af private, også af aktieselskaber, men at samfundets ret til undergrundsværdierne må respekteres.

Det er nu klart, at der, således som forholdene arter sig i Grønland med de store afstande og alle de andre vanskeligheder, som ærede ordførere her har nævnt, må

være en stor margin for fortjeneste, for fortjenesten skal jo altid stå i forhold til vanskelighederne, i forhold til risikomomentet, og det skal selvfølgelig også være tilfældet her. Men når vi så ser på det som bilag til lovforslaget optrykte udkast til endelig koncession for „Nordisk Mineselskab A/S“, er det et spørgsmål, om samfundets andel i de mineralforekomster, der findes, er tilfredstillende efter det, der er foreslået her. Såvidt jeg har kunnet forstå koncessionsudkastets § 15, går den ud på, at først fradrages der af overskuddet 5 pct. af den indskudte aktiekapital, dernæst skal der betales en statsafgift på 15 pct. af overskuddet, når det er under 120 pct. af aktiekapitalen, men hvis det overstiger 120 pct., skal der yderligere betales 15 pct. af overskuddet og derefter 45 pct. af restoverskuddet. Nu har jeg visse tvivl om, at vi nogensinde opnår de yderligere 15 pct. og de 45 pct., for selskabet kan jo ved udvidelse af aktiekapitalen undgå at komme så højt op med overskuddet, at de sidste 45 pct. nås. Jeg vil derfor gerne spørge, om der findes nogen bestemmelse om, hvor stor aktiekapitalen må være, og må denne aktiekapital udvides? Det er altså et spørgsmål. Ved en udvidelse kan man nemlig undgå at komme for højt op. I det hele taget finder jeg, at 15 pct. som samfundets andel i undergrundsværdierne er for lidt.

Dersom foretagendet lykkes og krones med held — hvad vi jo allesammen ønsker og håber —, og selskabet når op på f. eks. 100 pct. af aktiekapitalen i overskud for et enkelt år, må vi gå ud fra, at det går uhyre godt, og så tror jeg, at 15 pct. som samfundets andel i disse råvarer er for lidt. Jeg vil derfor gerne henstille til det udvalg, der eventuelt bliver nedsat, at man også tænker dette spørgsmål nøje igennem.

Princippet i lovforslaget kan jeg ubetinget give min tilslutning, for det går i virkeligheden ud på, at toldafgifter og andre afgifter, skatter og lignende forbandelser bortfalder, medens der derimod skal betales en afgift, en grundafgift, og det er jo på linie med de forslag, vi behandler i grundskyldskommissionen i forbindelse med undergrundsværdierne. Jeg kan ikke lade være med at ønske den højtærede statsminister til lykke med, at han anerkender disse principper på dette område, og jeg håber, at han efterhånden kommer til at anerkende